

Folketingets Lovsekretariat

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2022 - 329

Doknr.
521012

Dato
27-01-2022

Medlem af Folketinget Mette Abildgaard (V) har d. 18. januar 2022 stillet følgende spørgsmål nr. S 395 til social- og ældreministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. S 395:

Mener ministeren, at det er i overensstemmelse med reglerne om magtanvendelse, at sikkerhedsvagter, som beskrevet af Esbjerg Kommune i artiklen »Massiv stigning i sikkerhedsvagter, 18 der mandsopdækker demente«, tager fat i og pacificerer borgeren, så der kommer ro på sagen, jf. Vejledning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske principper kapitel 4, punkt 10?

Svar:

Først og fremmest mener jeg ikke, at sikkerhedsvagter på plejehjem er den rigtige løsning.

Jeg kan ikke gå ind i den konkrete sag i artiklen om Esbjerg Kommune, da jeg ikke har et nærmere kendskab til de faktiske omstændigheder i sagen, men jeg kan generelt oplyse følgende om reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten:

Serviceovens regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten kan udelukkende anvendes af det personale, der er ansat til at varetage omsorgen for borgerne. Personale, som ikke er ansat til at varetage omsorgen over for borgerne som eksempelvis rengøringspersonale, vagter, pedeller og lignende kan altså ikke foretage indgreb efter serviceovens regler om magtanvendelse og ej heller assistere ved indgreb. Dette fremgår eksplicit af vejledning om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne og af bemærkningerne til ændringsforslaget ved den seneste ændring af magtanvendelsesreglerne, som trådte i kraft 1. januar 2020.

I straffeloven findes bestemmelser om handlinger foretaget i nødret og nødværge. Bestemmelserne medfører straffrihed ved magtanvendelse uden hjemmel i helt ekstraordinære tilfælde, hvor indgrebet sker for at afværge angreb eller værne om beskyttede retsgoder. Bestemmelserne er derfor ikke hjemmelsgrundlag for at foretage jævnlige forekommende tvangsmæssige indgreb. Nød-

værge og nødret giver alene straffrihed for handlinger af forsvarsmæssig karakter og kan ikke anvendes som hjemmel til at foretage aktive handlinger, der ikke er strengt nødvendige for at værne om beskyttede retsgoder.

Det er domstolene, der tager stilling til, hvorvidt et magtindgreb er sket i nødret eller nødværge.

Bestemmelserne om nødret og nødværge gælder i hele samfundet og derfor også vagter på botilbud og plejehjem, men bestemmelserne giver ikke adgang til, at vagter aktivt kan anvende indgreb efter servicelovens magtanvendelsesregler.

Med venlig hilsen
Astrid Krag